

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม สำหรับ นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเฌอติเยล จังหวัดกำปงธม Curriculum Development for Enhancing Team-working Skill for vocational students at Kampong Chueteal High School, Kampong Thom Province

Chan Phearum, เฉลิมพล สวัสดิ์พงษ์*, อรธิดา ประสาร**, จำเริญ อุณหแก้ว**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเฌอติเยล จังหวัดกำปงธม 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558-2559 ของวิทยาลัยกำปงเฌอติเยล ตำบลช้อมโบร อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มจำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน รวม 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม สร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเฌอติเยล มีจำนวน 3 หน่วยใช้เวลาในการฝึกอบรมจำนวน 18 ชั่วโมง แบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีม จำนวน 6 ด้าน มี 30 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีจำนวน 18 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเฌอติเยลมีความเหมาะสมมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และมีค่าดัชนีเฉลี่ยความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31-0.48 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25-0.50 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนจากแบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ ปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมโดยหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

3. นักเรียนอาชีวศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

This research aimed to 1). Develop training team-working skill curriculum for vocational students at Kampong Chueteal High School, Kampong Thom Province. 2). Study the effect of training and team-working skill curriculum and 3). Study the satisfaction of vocational students treated by training and team-working skill curriculum.

The samples of this research were the 1st year of agricultural students on 2st term in 2558–2559 academic year of Kampong Chueteal High School located in Sambor Commune, Prasat Sambor District, Kampong Thom Province. The samples were divided into 4 groups. Each group consisted of 8 students. Thus, the total students were 32.

The research instruments of this research were training curriculum, team-working skill for vocational students of Kampong Chueteal High School within 3 units (modules). The curriculum was implemented 18 hours with the selected samples. Team-working observation comprised of 6 dimensions which consisted of 30 items. The students' achievement test before and after training curriculum consisted of 18 items, and satisfaction questionnaire. The statistics which were used in this research were mean and standard deviation.

The research results revealed that

1. Development of training and team-working skill curriculum for vocational students at Kampong Chueteal High School were appropriate with mean score of 4.41, IOC was 0.60 to 1.00. IOC of team-working observation was 0.60 to 1.00, the IOC of students' achievement test was 0.80 to 1.00, and The IOC of satisfaction questionnaire was 0.80 to 1.00.

2. The effects of training curriculum evaluation results

2.1 Team-working skill of students from observation form was high value.

2.2 Students' achievement after training of agricultural students of first year of the mentioned academic year is statistically significantly after training higher than before training at the level of .01

3. Agricultural students were highly satisfied with the training curriculum

บทนำ

ประเทศในโลกได้มีการพัฒนากำลังแรงงานและประชากรในประเทศตนให้มีความรู้การศึกษาพัฒนาทักษะฝีมือทางอาชีพอย่างต่อเนื่องรวมถึงการกำหนดนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิตโดยแนวทางและยุทธศาสตร์สำคัญที่ในหลายประเทศเลือกดำเนินการคือการมุ่งพัฒนาแรงงานภายในประเทศของตนโดยให้การอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญ (ดวงนภา มกรานุรักษ์, 2554, น.3) นอกจากนี้ UNESCO, (2002, Online) ได้ยังตอกย้ำความสำคัญของการอาชีวศึกษาอีกว่าการอาชีวศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในด้านทักษะวิชาชีพช่วยให้บุคคลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มผลผลิตจากการทำงาน เพิ่มรายได้จากผลผลิตการอาชีวศึกษาเป็นส่วนเสริมให้บุคคลมีรายได้ อันจะทำให้สภาพเศรษฐกิจดีขึ้นจนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว ส่วนผู้นำอาเซียนได้ลงนามใน “ปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC)” เพื่อ

ยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันดำเนินการให้สำเร็จตามกำหนดในปี 2558 โดยมีเป้าหมายเพื่อนำสู่การเป็นตลาดและฐานผลิตร่วมกัน (Single Market and Single Production Base) และมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการการลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรีและมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น ประเทศสมาชิกต่างๆ ได้มีการเตรียมการในการพัฒนาการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับกระแสประชาคมอาเซียนหรือ ASEAN Community ในปี 2015 ประเทศกัมพูชาจำเป็นต้องมีการผลักดันการอาชีวศึกษาให้เร่งพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตกำลังแรงงานให้สนองตอบความต้องการตลาด แรงงานในระดับเอเชียและนานาชาติที่จะมีการเคลื่อนย้ายเสรีให้ได้ค่าแรงที่สูงขึ้นตามคุณภาพฝีมือที่ได้พัฒนาขึ้น (The ASEAN Secretariat, 2009, Online) ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศกัมพูชาได้ยกระดับทักษะแรงงานเป็นสำคัญของการพัฒนาเพราะแรงงานมีการพัฒนาช้ามากหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน แม้ว่าบางบริษัทในประเทศมองเห็นว่าทักษะไม่ใช่อุปสรรคหลักในการดำเนินธุรกิจของเขา แต่ปัญหาการขาดทักษะในการทำงานมีอิทธิพลทางลบต่อการดำเนินการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม กสิกรรม และการกระจายความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ การลงทุนในปี 2007 แสดงให้เห็นว่าทักษะเป็นอุปสรรคหลักทำให้เกิดขบวนการเจริญก้าวหน้ามีอัตรา 6.5%–15% ในปี 2003 นอกจากนั้นบริษัทต่างประเทศกำลังเร่งดำเนินธุรกิจในกัมพูชาจำนวน 22% ได้กำหนดว่าทักษะที่เป็นอุปสรรคร้ายแรงหรือร้ายแรงที่สุดในการทำธุรกิจของเขา การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสำคัญทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และแรงงานมีความเชี่ยวชาญนั้น การลงทุนใหม่ๆ จากต่างประเทศต้องการใช้จ่ายเพื่อโอกาสมีงานทำ นอกจากนั้นประชาชน 56% มีอายุน้อยกว่า 25 ปี ในปี 2008 จะทำให้สมรรถนะของเยาวชนปัจจุบันในการรับรู้ทักษะจะช่วยทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น และโอกาสทำให้มีความเจริญก้าวหน้าของประเทศในอนาคต (The world bank, 2012, p.1) เจ้าของได้ชี้ให้เห็นว่าความไม่สมดุลเป็นโครงสร้างของทักษะร่วมถึงการขาดนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษามาเปรียบเทียบกับนักศึกษาเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มีการค้นพบว่า นักลงทุน 78 คน มีจำนวน 73% ได้บอกว่่านักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษายังไม่มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองอาชีพที่ทำ และนักลงทุน 62% ได้บอกว่่านักเรียนสำเร็จการศึกษาทางอาชีวศึกษา ยังไม่มีทักษะตามอาชีพที่ทำ และจำนวนนักศึกษายังไม่เพียงพอตามความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนั้นนักลงทุน 31% ได้บอกว่่า การจัดการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาหรือการพัฒนาพลังงานในปัจจุบัน มีความยากลำบากซึ่งเป็นสาเหตุมาจากการขาดคุณภาพของหลักสูตรอาชีวศึกษา และความไม่เข้มแข็งด้านทักษะพื้นฐานที่เกิดจากการฝึกอบรม (The world bank, 2012. p19) นอกจากนั้น ฮ่อง จวนนารุง (2014, Online) ได้กล่าวว่าในบริบทที่ทั่วโลกจะมุ่งเน้นความสนใจในการผลิตเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องมีเทคนิคในการผลิตที่มีคุณภาพที่ชัดเจนและตอบสนองความต้องการของโลกาภิวัตน์ ในการนี้การผลิตในปัจจุบันของทรัพยากรมนุษย์ที่มีฝีมือ ที่มีคุณภาพและได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการทำงานร่วมกันในทุกระดับและทุกองค์กร หากบุคคลไม่สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแล้วก็จะเกิดปัญหาในทุกระดับและทุกองค์กรซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอยู่และความเจริญก้าวหน้าของสถาบันและของประเทศในการบริหารสมัยใหม่ ทีมงานมีความสำคัญที่สุดสำหรับการสร้างประสิทธิภาพ ทั้งในแง่การแข่งขันกับตัวเองแข่งเพื่อเอาชนะคู่แข่งและให้ทันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะการปรับตัวการนำเอาความคิดมาปฏิบัติและการปรับระบบการทำงานต่างๆ ให้เข้าสู่เงื่อนไขใหม่นั้นต้องอาศัยกลุ่มหรือทีมงานเป็นตัวปรับเสมอ (ธงชัย สันติวงษ์, 2540, น.194) ในการทำงานขององค์กรไม่มีผู้ใดจะสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามลำพังคนเดียว ทุกๆ การทำงานจะต้องมีความสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่นหรือมีผู้ร่วมงานร่วมด้วย การทำงานเป็นทีมจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากเนื่องจากงานบางชนิดต้องอาศัยกำลังคนกำลังความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากหลายๆ คนต้องการความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ บางครั้งต้องแก้ไขปัญหของหน่วยงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีเอกภาพของหน่วยงานและส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน (สมชาติ กิจยรรยง, 2540, น.28)

ในทฤษฎีของผู้นี้สามารถขับเคลื่อนให้การทำงานเป็นทีมก้าวไปสู่ความสำเร็จได้เพราะการทำงานเป็นทีมทำให้บุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เกิดประสิทธิผลได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจในการทำงานกันทั้งสองมิติคือ มิติของงานและมิติของคนในทีม ซึ่งเป็นมิติของความรู้สึกรักใคร่ที่มีเฉพาะตัวของแต่ละคน นอกจากนั้นในการสร้างและบริหารทีมงานให้เกิดการประสานพลังต้องมีการเรียนรู้ถึงหลักการและทักษะต่างๆ ในการบริหารทีมงานทั้งในแง่การบริหารทัศนคติ อารมณ์และการสร้างแรงจูงใจเป็นการมุ่งนำเอาศักยภาพความสามารถของแต่ละบุคคลในทีมมาใช้เพื่อเสริมจุดแข็งของทีม สร้างประสิทธิภาพงานหรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานร่วมกันรวมถึงพัฒนาศักยภาพในการทำงานของผู้ร่วมทีมทุกคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเมอเตียล จังหวัดกำปงธม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม สร้างทักษะการทำงานเป็นทีม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนอาชีวศึกษา ที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558-2559 ของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ตำบลซ็อมโบร์ อำเภอบราสาซ็อมโบร์ จังหวัดกำปงธม โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มจำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน รวม 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31-0.48 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25-0.50 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71
3. แบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีม มีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.80
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม มีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.78

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเมอเตียลมีดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรอาชีวศึกษาของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล (ฉบับปรับปรุง 2012) ควรมีการปรับปรุง เพิ่มเติมด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน หรือควรสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมแก่นักเรียนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยกำปงเมอเตียลในปีการศึกษาต่อไป

1.2 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมด้วยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเมอเตียล มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.15)

1.3 การประเมินความสอดคล้อง (IOC) ส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมในด้านต่างๆ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00

2. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพบว่า

2.1 การใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ ปีที่ 1 วิทยาลัยกำปงเมอเตียล โดยรวมพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษามีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนกิจกรรมเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.39)

2.2 นักเรียนอาชีวศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 ที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยใช้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนอาชีวศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 วิทยาลัยกำปงเมอเตียล ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายผลซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากรายงานการประเมินหลักสูตรของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ประจำปีการศึกษา 2556 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นพบว่า การประเมินหลักสูตรระดับ ปวช.สายอาชีวศึกษาด้านผลผลิต (Product) พบว่านักเรียนมีทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานและปรับตัวทำงานกับผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง (วิทยาลัยกำปงเมอเตียล, 2556: 18) จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาจากวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ในบริษัทต่างๆ ในประเทศกัมพูชา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งของนักเรียนในการทำงานเป็นทีมเพิ่มเติม (Neang, 2559: 123) ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาในปีการศึกษา 2014–2015 จากวิทยาลัยกำปงเมอเตียลในด้านผลผลิตพบว่า การทำงานเป็นทีมของนักเรียนอาชีวศึกษาที่สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับน้อย (Neang, 2016: 128) ในส่วนข้อเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตรอาชีวศึกษาของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ให้เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่นักเรียนทางด้านการทำงานเป็นทีมเพิ่มเติม (Neang, 2016: 154) จากผลการศึกษาข้อมูลดังที่กล่าวมาจะแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรอาชีวศึกษาของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล (ฉบับปรับปรุง 2012) ควรมีการปรับปรุง เพิ่มเติมด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน หรือควรสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมแก่นักเรียนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่าวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ยังไม่มีหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนอาชีวศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี 2558 และเพื่อการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มุ่งเน้นความสนใจในการผลิตเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็น

ต้องมีเทคนิคในการผลิตที่มีคุณภาพที่ชัดเจนและตอบสนองความต้องการของโลกาภิวัตน์ ในการนี้การผลิตในปัจจุบันของทรัพยากรมนุษย์ที่มีฝีมือ ที่มีคุณภาพและได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสม ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการทำงานร่วมกันในทุกระดับและทุกองค์กร ดังนั้น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ สภาพพื้นฐานทางด้านสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962: 16-17) และ Saylor and Alexander (1981: 102-103) ที่มีความคิดเห็นตรงกันว่า การพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม ผู้เรียน ชุมชน ธรรมชาติของความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งแนวคิดของนักการศึกษาไทย ได้แก่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 50-57) สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 25-45) และชวลิต ชูกัณหา (2551: 35-45) ที่เห็นตรงกันว่า ข้อมูลพื้นฐานซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรที่นักพัฒนาหลักสูตรต้องรู้ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานด้านปรัชญาการศึกษา ด้านจิตวิทยาการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านวิชาการ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกาบังเมอเตียลมีความเหมาะสมมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และมีค่าดัชนีเฉลี่ยความสอดคล้อง (IOC) 0.60-1.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการประเมินผลหลักสูตรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกันและง่ายต่อการนำไปใช้ต่อไปในโครงสร้างของหลักสูตรเวลาเรียนมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง ส่วนจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบันเนื้อหาที่จัดให้เรียนเป็นหลักการในการทำงานเป็นทีมสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันได้และช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นก็เอื้ออำนวยให้นักเรียนมีความสนใจต่อการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมมีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และอาจเข้าใจได้ง่าย กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้การวัดและประเมินผล การฝึกอบรมมีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระของหลักสูตรและวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย พงศ์วิลาวัลย์ (2551, น.79-82) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สมใจ กงเดิม (2553, น.272-277) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนคิดวิเคราะห์ สำหรับครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมใจ เพียรประสิทธิ์ (2553, น.149-152) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เติบโตช่วงว่างสมรรถนะหลักสูตรรายวิชาชีพช่างยนต์ วุฒิพงษ์ ทองก้อน (2554, น.189-192) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป Anderson (1997, pp.27-54) ได้ศึกษาโปรแกรมการฝึกอบรมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และ Mendoxa (2004, pp.57-93) ได้ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรเชิงปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือครูประถมศึกษาในการดูแลเด็ก และป้องกันความก้าวร้าว และความรุนแรงในชั้นเรียน

2. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมกับนักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 มีประสิทธิภาพด้านทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ใน 5 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก 4.41 ซึ่งมีรายละเอียดทักษะการทำงานเป็นทีมแต่ละกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมที่ 1 หอคอยในฝัน นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับปานกลาง 3.43 กิจกรรมที่ 2 นิทานสร้างทีมนักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก 4.25 กิจกรรมที่ 3 ปัจจัยการตัดสินใจของผู้นำนักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก 4.27 กิจกรรมที่ 4 ผู้นำแต่ละแบบนักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก 4.46 และกิจกรรมที่ 5 การจัดสวนผักครัวในฝัน นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก 4.30 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการอบรมของนักเรียนอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2558–2559 ของวิทยาลัยกำปงเมอเตียล ตำบลซ็อมโบร์ อำเภอปราสาทซ็อมโบร์ จังหวัดกำปงธม จำนวน 32 คน พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาศาสาเกษตรศาสตร์ปีที่ 1 ที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยใช้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับนักเรียน มีความหลากหลาย โดยกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม อีกอย่างหนึ่งสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นก็เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากสื่อการฝึกอบรมใบความรู้ใบงานและแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นพร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติการทำงานร่วมกันเป็นทีมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี, 2557, น.143–144) ที่ระบุว่าแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ผลงานที่ดีกว่าการทำงานเดี่ยว เนื่องจากการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมนั้นมีพลังมากกว่าการนำพลังของแต่ละบุคคลมารวมกันเนื่องจากส่วนรวมไม่ได้หมายถึงผลรวมของส่วนย่อย แต่มากกว่าผลรวมของส่วนย่อยการที่บุคคลมีโอกาสสามารถกลุ่มกันทำงานเป็นทีมช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากผู้อื่น เกิดความเจริญงอกงามในแต่ละบุคคลซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มเจริญงอกงามไปด้วยและผู้จัดการงานต้องการผู้มีความเข้าใจเรื่องกลุ่มและทักษะที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จของการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมซึ่งการทำงานเป็นทีมสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทักษะต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ทำงานจริง สมาชิกกลุ่มสามารถกระตุ้นและสนับสนุนซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ วราภรณ์ ประพงษ์ (2555, น.3–4) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process-Based Instruction) และณัฐพันธ์ เชนนันท์ (2545, น.83–85) การสอนแบบกระบวนการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับ Rosen, Frust and Blackburn (2006, p.229) การฝึกอบรมในปัจจุบันและความต้องการในอนาคต องค์การต่างก็มุ่งสร้างทีมงานที่แท้จริงขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อพัฒนางานในองค์กรอย่างไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งผู้นำทีมและสมาชิกของทีมงานมาจากที่ต่างๆ กัน ทำงานด้วยกันและสื่อสารกันด้วยการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย

3. ความพึงพอใจของนักเรียนอาชีวศึกษาศาสาเกษตรศาสตร์ต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.54 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาของการฝึกอบรมมีความชัดเจน วิทยากรการฝึกอบรม มีการเตรียมความพร้อม การนำเสนอของวิทยากรแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเข้าใจง่าย นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตนเองและมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม เอกสารและสื่อประกอบการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกัน สถานที่สำหรับฝึกอบรมอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม และมีระยะเวลาเพียงพอในการฝึกอบรมซึ่งสอดคล้องกับ สมใจ เพียรประสิทธิ์ (2553, น.149–152) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเต็มเต็มช่วงว่างสมรรถนะหลักสูตรรายวิชาชีพช่างยนต์ ความคิดเห็นของผู้เข้าฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

หลังจากทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาวิทยาลัยกำปงเมอเตียล จังหวัดกำปงธมแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

1.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยกำปงเมอเตียล จังหวัดกำปงธม นี้เป็นหลักสูตรฝึกอบรมสร้างขึ้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนอาชีวศึกษาให้เข้มแข็งสามารถนำไปใช้กับการสอนเป็นทีมไม่เกิน 8 คนต่อทีม สามารถให้วิทยากรมีความเหมาะสมในการแสดงบทบาทหน้าที่และควบคุมทีมได้ดีขึ้น

1.2 วิทยากรมีบทบาทสำคัญมากในการค้นคิดและกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความตระหนักทำงานเป็นทีม มีความสนใจ มีส่วนร่วม และมีความสุขในการฝึกอบรม บทบาทวิทยากรมีส่วนสำคัญในการสร้างทักษะในการทำงานเป็นทีม

1.3 วิทยากรควรจัดการประเมินและทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนทั้งระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อหาจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องต่างๆ ที่นักเรียนมีแล้วทำการซ่อมเสริมปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อให้ นักเรียนทุกคนบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร

2.1 การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรควรเน้นในด้านรูปแบบกลุ่ม สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม ผู้นำทีมและสมาชิกในทีม เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม

2.2 ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อช่วยนักเรียนที่รับการฝึกอบรมไปสู่ความสำเร็จในทุกๆ กิจกรรมได้ดี

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นอื่นๆ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.2 ควรพัฒนาเอกสารและสื่อการฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้ที่สนใจ

3.3 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมโดยบูรณาการร่วมกับสาขาวิชาต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

ชวลิต ชูภาพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์. (2545). การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ดวงภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2554-2564. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิศนา ขมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร
ธงชัย สันติวงษ์. (2540). พฤติกรรมองค์การ : การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วราภรณ์ ประพงษ์ (2555). ผลการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มภายในชั้นเรียนร่วมกันเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายพาณิชย์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย. วิจัยด้านการเรียนการสอน วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การ เชียงราย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วุฒิพงษ์ ทองก้อน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมใจ กงเดิม. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนคิดวิเคราะห์ สำหรับครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- สมใจ เพียรประสิทธิ์. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเติมเต็มช่องว่างสมรรถนะหลักสูตรรายวิชาชีพช่างยนต์.** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- สมชาย พงศ์วิลาวัณย์. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4.** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2540). **เกมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนและองค์กร.** กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐาน การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร.** เชียงใหม่: The Knowledge Centre.
- ฮ่อง จวนนารุง)2014.(รายงานในสัมมนาการพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.
<http://www.moeys.gov.kh/kh/minister-page/.580html#.U6-OB0DfPaE> Ministry of Education.
(2010). **Vocational education of China.** Retrieved 5 February 2014, from
http://www.moe.edu.cn/english/vocational_v.htm
- Anderson, J.D. (1997). **Leadership Training Initiatives for Community College Administrators : A Focus Synthesis of the Literature.** Community College Review.
- Mendoxa, Ryan. (2004). **Helping elementary school teachers identify and address depressive symptoms in aggressive male students : The development and evaluation of a workshop curriculum.** Dissertation abstracts international.
- Neang, Sopheana. (2016). **An Evaluation Of High School Curriculum For Vocational Education Of Kampong Cheuteal High School, Cambodia (Revised 2012).** Thesis of master degree of Educational on Curriculum and Instruction. Burapha University.
- UNESCO. (2002). **Technical and vocational education and training for the twenty-first Century.** Retrieved 21 December 2013 from <http://www.unesco.org/education-5/02/2014/>
- Rosen, B., S. Furst. and R. Blackburn. (2006). **Training for Virtual Teams : An Investigation of Current Practices and Future Needs.** Human Resource Management. Summer.
- Saylor, J.G., Alexander, W.M. and Lewis. (1981). **Curriculum planning for better teaching and learning.** (4th ed.). New York: Holt McDougal.
- Taba H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practices.** New York: Harcourt Brace, World.
- The ASEAN Secretariat. (2009). **ASEAN community 2009-2015.** Retrieved 10 January 2014, From <http://www.asean.org>.
- The world bank. (2012). **Matching Aspirations; Skills for implementing Cambodia's Growth Strategy.**